

MODERN GREEK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1 GREC MODERNE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1 GRIEGO MODERNO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning) Jeudi 10 mai 2012 (matin) Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is [25 marks].

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est [25 points].

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es [25 puntos].

Σχολιάστε ΕΝΑ από τα δύο ακόλουθα κείμενα:

1.

10

15

20

25

30

Τὰ χαράματα τὸ Ἀρχιπέλαγος ἁπλώθηκε στὰ μάτια μου χωρὶς πλῶρες καὶ χωρὶς αὔλακες, γαλήνιο κι ὀνειρῶδες, ὅπως θά ΄ταν στὴν αὐγὴ τῆς Δημιουργίας – στὴν ἁρμονικὴ καὶ μοναδικὴ ἐκείνη ὤρα, ποὺ τὸ φῶς περιχύθηκε πάνω στὰ σκοτάδια κ' οἱ κόσμοι ἀναδύθηκαν ἀπὸ τὸ χάος τῶν νερῶν. Θαρροῦσε κανείς, ἀλήθεια, πώς παραστεκόταν στὸ ἀργὸ καὶ μεγαλειῶδες ἔργο τῆς κυοφορίας τῶν κόσμων, ἔτσι ποὺ ἔβλεπε νὰ προβάλλουν λίγο-λίγο μέσ' ἀπὸ τοὺς ἴσκιους τοῦ ἤρεμου κι ἀπέραντου θαλάσσιου ὁρίζοντα τὰ ποικίλα σχήματα τῶν νησιῶν τοῦ Ἀρχιπελάγους - ἀτμώδη ἀκόμα κι ἀκαθόριστα.

Κοίταζα ἐκστατικὸς καὶ μὲ τὴν ψυχὴ ξεχειλισμένη ἀπὸ συγκίνηση. Ἡ κυοφορία γινόταν χωρίς μόχθο, μέσα σὲ μιὰ σιγαλιὰ ποὺ δὲν βάραινε περισσότερο ἀπ' ὅ,τι τὰ νησιὰ αὐτὰ τῆς ποίησης καὶ τοῦ ὀνείρου πάνω στὰ γαλήνια νερά. Ἀληθινά: τὰ νησιὰ πρόβαλλαν ἀπὸ τὴ θάλασσα ἔτσι ἁπαλά, ὅπως ἀνοίγουν τὰ λουλούδια τὰ πέταλά τους. Μία, δύο, πέντε – οἱ μενεξεδένιες κι ἀνάερες φόρμες τους διαδέχονταν ή μιὰ τὴν ἄλλη στὴν ἀπόσταση σὰν πέτρες ποταμίσιου περάσματος. Όλα τους εἴταν γυμνὰ, ή γυμνότητά τους ὅμως εἴταν ἕνα λαμπρὸ ἀποθεωτικὸ ἔνδυμα. Κι ἀλήθεια, τί θά 'ταν καὶ ἡ πιὸ πλούσια ἀκόμα βλάστηση, μπρὸς στὰ ρόδα καὶ τὶς βιολέτες ποὺ τὸ εὐτυχισμένο πρωϊνὸ φῶς ἄπλωνε ἀπάνω τους, καὶ ποιὸ ἄρωμα θὰ μοροῦσε νά 'ναι πιὸ μεθυστικὸ ἀπὸ τὸ ἄρωμα τῶν μύθων ποὺ σκόρπιζαν πάνω στὴ γαλάζια εἰρήνη τῶν νεοῶν;

Τὰ κοίταζα ... Ἄν καὶ κοντά μου, φάνταζαν σὰ νά 'ταν ἀπείρως μακρυὰ – ἀνάμεσα στὴν πραγματικότητα καὶ τὸ ὄνειρο. Μερικὰ εἶχαν τὸ μακρουλὸ σχῆμα πλοίου – κ' εἴταν σὰ νὰ πήγαιναν μὲ τὸ ρευμα. Έτσι δὲν πλανιόταν κ' ἡ δηλος, πρὶν ὁ Ζεὺς τὴ στερεώσει μὲ διαμαντένιες ἀλυσίδες γιὰ νὰ ἐπιτρέψει στὴν περιπλανώμενη Λητώ νὰ γεννήσει τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμη; Ἀλλα, καθώς παιχνίδιζε πάνω τους τὸ φῶς, ἔμοιαζαν μὲ λουλουδισμένα κάνιστρα¹. Κι ὅλα τους εἶχαν κάτι τὸ εὐτυχισμένο καὶ τὸ παραμυθένιο. Ἔλεγες πὼς ἦρθαν στὸν κόσμο ὅπως εἶχαν χτισθεῖ τὰ τείχη τῆς Καδμείας: ὑπὸ τοὺς ἤχους λυρῶν. Ἡ ἐντύπωση ποὺ ἔδιναν εἴταν καθαρὰ μουσική ...

Τὸ πλοῖο μας γλιστροῦσε τώρα ἀνάμεσό τους. Ὁ ἀέρας εἴταν ἡδονικὰ δροσερός. Οἱ τελευταῖοι πέπλοι τῶν νυχτερινῶν ἴσκιων διπλώνονταν στ' ἀκρογιάλια τους, ἐνῶ τὸ αὐγινὸ φῶς ἔβαφε ρόδινες τὶς κορφές τους. Στὴ γλαυκὴ ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας σχηματίζονταν ἐδῶ κ΄ ἐκεῖ γυαλιστερὰ στρώματα ἁπαλότατου γαλάζιου. Εἴταν, ὅπως λέει ὁ Βεράρεν σ' ἕνα στίχο του, εἴταν σὰ νά 'χε «ξημερώσει Κυριακή» πάνω στὰ νερά. Θάλασσα, ὁρίζοντας, φῶς, χρώματα – ὅλα εἶχαν κάτι το γιορταστικό. Γέμιζαν θάμπος τὰ μάτια μου καὶ γλυκύτητα τὴν ψυχή μου.

35

Όταν ό ἥλιος ψήλωσε στὸν οὐρανὸ καὶ τὸ Ἀρχιπέλαγος ἔγινε κατάχουσο, τὰ νησιὰ ποὺ πλησιάζαμε, ἀπογυμνωμένα ἀπὸ τοὺς πρωϊνοὺς ὀνειρώδεις τους πέπλους, μᾶς παρουσιάστηκαν φτωχὰ καὶ αὐχμηρά². Δὲν ἔνιωσα ὅμως γι' αὐτὸ καμιὰ ἀπογοήτευση. Ό,τι εἶχαν χάσει σὲ μουσικότητα τὸ κέρδιζαν σὲ 40 πλαστικότητα. Ό,τι εἶχαν χάσει σὲ φαντασμαγορία τὸ κέρδιζαν σὲ θέλγητρο. Τὰ νησιὰ αὐτὰ, ποὺ ἀπὸ μακουὰ κανεὶς τὰ θαύμαζε, ἀπὸ κοντὰ τ' ἀγαποῦσε. Εἶχαν μιὰ ταπεινὴ ὀμορφιὰ ποὺ ἄγγιζε τὴν καρδιὰ. Στὶς ἀκρογιαλιές τους ἢ στὰ ὕψη τῶν βράχων τους λεύκαζαν οἱ κωμοπόλεις τους σὰν κοπάδια ἄσπρων φωτεινών περιστεριών που στάθηκαν ν' άναπαυθοῦν ἀπὸ τὸ πέταγμά τους. Οἱ ἐκκλησίτσες τους, τουφερά χρωματισμένες μὲ ρόδινα καὶ γαλάζια χρώματα, 45 εἴταν σὰν ζουμπούλια σὲ ἀσβεστωμένα πεζούλια. Κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς μικρὲς αὐτὲς πολιτεῖες εἶχε καὶ κάτι τὸ ἰδιαίτερο. Ἡ μιὰ εἴταν γραφικὴ, ἡ ἄλλη εἰρηνικὴ, πρόσχαρη ἐκείνη. Κι ὅλες μαζὶ εἴταν καθαρές, ἀγαθὲς καὶ φιλόξενες. Μ΄ ὅλη τή φτώχεια τοῦ ἐδάφους τους, ἄστραφταν ἀπὸ νοικοκυρωσύνη. Τὰ φτωχότερα καλύβια ἐκτυφλωτικὰ ἀσβεστωμένα καὶ μ΄ ἕνα πράσινο φεστόνι κληματαριᾶς στὴν 50 πόρτα τους, εἴταν πιὸ ἀνοιχτόκαρδα κι ἀπὸ ἐξοχικὲς ἐπαύλεις.

Όταν ἀγκυφοβολούσαμε γιὰ λίγο μπφοστὰ στὴν παφαλία καμιᾶς ἀπὸ τὶς μικρὲς αὐτὲς πολιτεῖες, κ' ἡ σειφήνα τοῦ βαποφιοῦ ἀναστάτωνε τὴ φωτεινή της εἰφήνη, ξεσηκωνόταν σὰ γιὰ νὰ μᾶς ὑποδεχθεῖ. Τὰ σπίτια σκαφφάλωναν τὸ ἕνα πάνω στὸ ἄλλο γιὰ νὰ μᾶς δοῦν καλύτεφα, οἱ ταφάτσες τους λουλούδιαζαν μὲ τὰ πολύχφωμα φοφέματα τῶν νέων κοφιτσιῶν της, κ' οἱ γφαφικοί της μύλοι κουνοῦσαν τ' ἄσπφα τους πανιὰ σὰ μαντήλια καλωσοφισμοῦ. Κ' ἔτσι ποὺ τὴν κοίταζα ἀπὸ τὸ κατάστφωμα τοῦ βαποφιοῦ, δὲν ἔνιωθα τὸν ἑαυτὸ μου σὰν ἕναν ξένο πφὸς αὐτὴν καὶ τὴ γαλήνια ἀγαθὴ ζωή της, ἀλλὰ εἶχα τὸ αἴσθημα ἑνὸς γυφισμοῦ, ὕστεφ' ἀπὸ χφόνια, σ' ἕναν τόπο γνώφιμο κι ἀγαπημένο – ὅτι ἡ ψυχή μου, σὰν τὸν Ὀδυσσέα, ξανάβφισκε τὴν Ἰθάκη της ...

Κώστας Οὐράνης, «Στὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν Κυκλάδων», ἀπό τό βιβλίο Ταξίδια: Ελλάδα (1930) (Εστία χ.χ.)

55

¹ κάνιστρα: καλάθια, πανέρια

² αὐχμηρός: τραχύς, ξερός, μαραμένος

ΥΠΕΡ ΑΣΩΤΕΙΑΣ

Εἶμαι ἀνεβασμένη μὲ τὰ κυάλια μου στὸ κατάρτι ἑνὸς ἀγκαθιοῦ ἐξασκοῦμαι στοὺς φυσικοὺς πόνους τοὺς φέρνω πιὸ πλησίον.

Δειλινὰ λέγονται ἐκεῖνα τὰ χωνάκια
5 ποὺ γουρλώνουν τὰ φύλλα τους βραδάκι στὶς αὐλὲς
— τί μαζοχιστικὸ ὄνομα ποὺ διάλεξαν.

Άραιώνουν οἱ ἐκρήξεις τῶν κουκουναριῶν προσέχει πιὰ ἡ ζέστη δὲν πετάει σπίρτα ἀναμμένα.

10 Θεληματίας ή πρόνοια. Έζεψε τὰ μερμήγκια ἀπὸ νωρὶς καὶ σπρῶξε σπρῶξε ἔχουν σύρει ἀρκετὸ χειμώνα κιόλας στὴ φωλιά τους.

Άποταμίευση. Μιὰ σεβαστὴ ὁμολογῶ μορφὴ χορτάτη εὐθανασίας.

- Έν μέρει καλὰ τὰ λέει ὁ μύθος*.
  Ἐπρεπε νὰ λογικευτοῦν λίγο τὰ τζιτζίκια
  νὰ βάζουν στὴν μπάντα μισὸ τραγούδι γιὰ τὸ κρύο
  νὰ ἐξοικονομοῦν ὀλίγην
  τῆς ὕπαρξής τους ἀσωτεία.
- 20 ἔξω ἀπ' τὸ χορὸ καλὰ τὰ λέει ὁ μύθος.
  Πῶς ἀλλιῶς νὰ κάνουν τὰ τζιτζίκια.
  Δὲν ἀποταμιεύεται ἡ ἔνταση.
  Δὲν θά 'θελε κι αὐτὴ νὰ ζεῖ περισσότερο;
  Ὅμως δὲν ἀποταμιεύεται.
- 25 Μιὰ μέρα νὰ τὴ φυλάξεις χαλάει.

Κι εἶπα, ἔτσι ποὺ τὴ βλέπω σωρηδὸν νὰ κεῖται ἄταφη ἄψαλτη νὰ τῆς ρίξω ἕνα ὁλάνθιστο Ἀμὴν πρὶν τὴ διαμελίσει ἡ κατακραυγὴ

30 πρὶν τὴ σύρουν τροφὴ στὴ φωλιά τους κάτι τομάρια ἑαυτούλικα μερμήγκια.

Κική Δημουλᾶ, Χαῖρε Ποτέ (Στιγμή 1989)

^{*} Ἐν μέgει καλὰ τὰ λέει ὁ μύθος: Το ποίημα αναφέgεται στον γνωστό μύθο του Αισώπου «Ο τζίτζικας και ο μέgμηγκας»